

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számítatnak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICZ ISTVÁN

Az expedíciót s hirdetéseket illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők,

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Városunk fejlesztése.

(Válasz a »Tervek, töprengések« c. cikkekre.)

Városunk fejlesztésének kérdése a vezető embereknek s a polgárság kiválóságainak valóban sok töprengésre adott már alkalmat. Nehéz és sokszor megoldhatatlannak látszó ez a kérdés, mert nem rendelkezünk azokkal a természeti erővel és kedvező fekvési viszonyokkal, melyek a fejlődésnek alapjai; mesterséges, mondjuk műúton pedig a siker elérése hatványozottan nehezebb.

Hogy városunknak mire volna szüksége, hogy mily intézmények és berendezések volnának létesítendőek, azzal a közügyek iránt érdeklődő minden egyes polgárunk körülbelül tisztában van s így azoknak egyszerű felsorolása, vagy egy újabb szükségletnek felmutatása még nem fog bennünket a célhoz is vezetni, de igen helyes dolog volna, ha az egyes cikkiró urak mindjárt a módusról és az eszközökről is megemlékeznének, melyeknek segítségével javaslataik realizálhatók is lennének. Nem az eszmék csoportosítására, de a gyakorlati életnek megfelelő és tényekké vál-

ható javaslatokra volna itt szükség. E kérdések körül felmerült vitának, nézetem szerint ebbe az irányba kell terelődnie, mert csak ennek lehet azután a városra nézve az idealizmus és az elfogultság sallangjaitól mentes gyakorlati és reális haszna.

Ez irányban akarok én is a kérdéshez hozzá szólni, abból az alapeszméből indulva ki, hogy idegen intézmények ide telepítése még nem egyedüli feltétele a város természetes fejlődésének, hanem annak az egyes erők helyes irányításában és főleg a gazdasági élet mikéntjének célszerű és reális megválasztásában kell gyökeret vernie.

A legutóbbi népszámlálás adatai eléggé lesújtó képet nyújtanak. Lakosságunk száma apad és így valószínű, hogy a közbizonyosodás helyett a közteherviselés is gyöngült. Ennek pedig a nagyobb mérvű ki-, illetőleg elvándorlás dacára sem lett volna szabad megtörténnie. Az okot a helytelen és nem tudakolható centralizációban találom. Más városok fejlődésének iránya a külső perifériákra tereltetik, nálunk minden közintézmény létesítése, sőt még annak célba vétele is csak igen szűkterre, a városháza

környékére szorul s természetesen a kis területre tereltetik az üzleti forgalom is. Városunk fejlődésének iránya csak akkor lesz helyes, ha az az alsó utcába, a dohánygyár felé tereltetik, mely idővel, főleg a vasút kiépítése esetén, Ferenc-aknáig is lehúzódhatik, vagy pedig a főiskolától a kálváriáig.

Erre felé kellene az erőket koncentrálni és az ide irányuló építkezési vállalkozást kellene mindenképpen elősegíteni és támogatni.

Évek óta minden középítkezés legyen az hivatalbővítés, szegényház, szálló- és szeretet ház, magánlakás, vígadó, közfürdő stb. mind a „Magasház“ telkére terveztetik és az erre vonatkozó közgyűlési határozatok egymást döntik halomra, mert mindent erre az egyetlen telekre szándékoznak szorítani. Így az egyik határozat már eo ipso kizárja a másikat. Hát ez, kérem, nem megoldás, csak elodázás, valamint nem megoldás az sem, hogy az egyébként feltétlenül szükséges új szálló egy eddigi bérházban létesítsék, honnan ismét négy-öt család és két üzletember szorul ki, alighanem a szabad ég alá, mert hiszen a lakás- és üzlethelyi-

Dal egy szalmakalapról.

Egyszerű, kis, piros kalapja volt,
Álla alati megkötve kedvesen.
S ő tudta, hogy milyen jól áll neki,
Mert mindenütt azt hordta rendszeren.
Egy pár pipacsvirág volt tűzve rája,
Színét egy kisse kivette a nap...
Mégis szebb volt nekem minden kalapnál
Az a kicsiny, piros szalmakalap.

Megdobbant a szívem, ha nagymessziről
Hívogatólag pirosolt felém.
Hogyan... hiszen a legszebb kis lány
Viselte szőkefürtű, szép fején.
Ki boldoggá tett, ha szeme sugára
Kalapja alól rám kiragzogott.
Oh, hogy imádtam mindent — mindent rajta,
Azt is, azt a kis szalmakalapot.

S egyszer néptelen volt a promenád
Mellelte ültem kis fehér padon.
S lelkem elszánt bátorság lepté meg,
Megvallottam, hogy szeretem — nagyon.
Kezembe tévedt kis keze szeliden,
Madár dalolt a nyárfalomb alatt.
Feje vállamra hullott szüntudatlan
S fejével együtt a szalmakalap.

Kisasszonyom! közelg az őszi
S én biztosan más kalapot veszen.
... Ne dobja el a régit, ha megúnta,
Hanem — ha lehet — küldje el nekem.
Kadd tünjenek fel még egyszer előttem
Azok a boldog, szép, letűnt napok
S kadd öntözsem meg égő könnyeimmel
Azt a kis piros szalmakalapot.

Farkas Imre.

Az ablakfüggöny.

Irta: Szomaházy István.

Míg az asszony kisse elbóbiskolt ebéd után, a férj — a nyárspolgárrá puhult don Juan — gyöngéden melléje telepedett a hintaszékbe és a Dreyfus-ügy legújabb híreit olvagatta megszokott újságjából. Ilonka reggel óta az ágyban maradt, bár igazán nem volt valami komoly baja. Tamási letette az újságot és mivel attól félt, hogy a melegség fölbreszti a feleségét: halkan az ablakhoz lépett, hogy a függönyöket lebocsássa. Szerencsésen le is bocsátotta az egyiket, de mielőtt meg a másik ablakkal is végzett volna, Ilonka fölbredt szenderegéséből.

— Mit csinál? — kérdezte az urától ijedten.

Tamási a betegápoló gyöngéd türelmével fordult meg:

— Amint látja, édes, lebocsátom a függönyöket... A nap oly melegen tűz ide, hogy még jobban megfájdulna a feje tőle...

Tamási igen udvariasan mondta ezt és mégis váratlan feleletet kapott. Ilonka haragosan ült föl ágyában, keze remegett a felindulástól és idegesen, majdnem gorombán kiáltott az ablaknál álló Tamásira:

— Rögtön huzza föl a függönyt...

— De cicám...

— Ha nem huzza föl, azonnal leugrom a harmadik emeletről...

A jó férj aggódva tekintett a beteg asszonykára, aztán engedelmesen fölhozta megint a fehér függönyt. És eközben egy pillanatra az a régi, bemohosult korszak jutott az eszébe, mikor ő még magányos garzonként bolyongott a zuhógó ősi esőben...

Miért jutott ez a korszak az eszébe? Egy neveléses és mégis melankolikus emlék miatt, amelyet a fehér függöny most egyszerre felidézett benne... Tamási, míg a felesége parancsának ilyen készségesen eleget tett, egy pillanatra huszonkét éves korának rég elfeledett ideáijára: a szép, huszonkilencéves Kaysernére gondolt...

Tamási, aki akkor együgyű kis jogász volt, egy Andrásy-úti kávéházban a füléig belebolondult abba a szelid tekintetű, csinosan kiöltözött, barna asszonyba, aki a hugával együtt törzsven-

séghiány, mely egyik főakadálya lakosságunk szaporodásának, az ilyféle megoldással még érezhetőbb lesz.

Tennünk pedig kell valamit, még áldozatok árán is, mert nemcsak a visszafejlődés fog rohamosan beállani, hanem elveszítethetjük eddigi intézményeinket is. Városunkban tagadhatatlanul sok még a kívánni való, ezt azonban, anyagi eszközök hiányában és szegénységünk folytán, látványlag képtelenek vagyunk megszüntetni.

Dehát valóban oly szegények vagyunk-e akkor, midőn legközelebb ismét százezreket akarunk befektetni a város határán kívül eső Vihnye-fürdőre? Vajjon helyesen járunk-e el akkor, midőn idehaza a mi városunkban szemét húnunk a legégetőbb szükségletek előtt, melyeknek hiányát jogosan vetik szemünkre a „los von Selmezbánya“ hirdetői és minden anyagi erőnket nemcsak az idegen határban fekvő fürdő fejlesztésére fordítjuk, hanem megkötjük, leszögezzük és anyagilag tehetetlenekké tesszük, messze kiható időre, még utódainkat is?

Vihnye-fürdő, bármily dicséretesen fejlődött is, jövedelmezőség szempontjából nem felelt meg a várakozásnak és a reális számítás adatai fényesen igazolták, hogy nem érdemi meg a reája fordított nagy költséget, munkát és fáradságot. A kereskedelmi és üzleti szellem a szintizta reális valóságot nézi és ez az oka annak, hogy megfelelő bérlő vagy vevő nem jelentkezik, holott a némileg is megfelelő üzletre ma-napság mindig akad vállalkozó. A valódi üzletember nemcsak papíron szereplő, hanem kézzelfogható jövedelmet keres és nem épít bizonytalan kombinációkra.

Mindezek után a fentebbi kérdésekre, nézetem szerint, a válasz csak az lehet,

dég volt az egyik sarokfülkében. A viszony a székesfővárosi szerelmek rendes sablonjával kezdődött: Tamási bókokat irt a képeslapok szélére, majd apróhirdetéseket tett közzé egy napilapban, később poste restante levelekben sürgette Kayserné, hogy légyottot adjon neki... Az ostrom sikerrel járt; a szép asszony, akinek férje egész nap keztyüket árult a Terézvárosban, egy nap Wesselényi-utcai lakásán fogadta a lángoló fiatal embert... Kayserné ekkor könnyezve panaszkolt el, hogy tizenkétéves házassága alatt még arra senki sem akadt, aki őt teljesen megértette volna; mire Tamási ugyancsak forró könnyek közt jelentette ki, hogy ő is magányos lélekként járt eddig a nagyváros óceánjában. A két elhagyott teremts forró barátságot kötött; a barátság utóbb bizalmasabbra és meghittebbre fordult; a magányos lelkék titkos jelekben állapodtak meg arra az esetre, ha a férj váratlanul otthon maradna...

Felhuzott függöny — a férjem itthon van. Félig lebecsájtott függöny — a férjem rögtön megy. Egészen lebecsájtott függöny — a férjem elment, jöhet.

Tamási néha másfélóráig kószált a Wesselényi-utcai ablak alatt, de mikor a függöny a Kayser úr készülődését jelezte, ügyesen befordult a Klauzál-utcába. És tíz perc múlva, mikor a látóhatár egészen tiszta volt, lángolva, dobogó szívvel szaladt föl a háromemeletes ház lépcsőin...

hogy nem volna szabad a várost anyagilag Vihnye-fürdőn oly nagy mérvben angazsálni.

Nagyon lelkiismeretesen és vigyázva kell az újabb befektetések ügyét eldönteni, nehogy igaz legyen az a több oldalról hallott jövendölés, hogy Vihnye-fürdő lesz Selmezbánya város temetője.

Egyéb gazdasági kérdésekről majd a jövőben.

Nemo.

A városok fejlődésének akadályai.

Nemcsak évtizedről-évtizedre és népszámlálásról-népszámlálásra hanem évről-évre, sőt hónapról-hónapra megállapítható, hogy feltartóztatlanul növekedik Magyarországon a kivándorlók száma s a kivándorlás közzgazdsági életünket gyökereiben támadta meg. A kivándorlás nem szórványos s nem is csupán egyes vidéket érintő helyi jelenség, hanem országos baj, melynek hatásait és következményeit a városok is megérzik.

Már a városok ipari népességének jelentékeny része is tengerentúlra megy, hol boldogulását keresi.

S mikor városaink lakosságának számbeli gyarapodása, a népszámlálás adatai szerint, sok helyen nem felel meg annak a várakozásnak, melyet hozzája fűztek, a — a csökkenés tényezői közé a kivándorlást hozzá kell számítanunk. A kivándorlás hatásait a városokban is megérzik az iparvállalatok, mint a falukról történő kivándorlását a mezőgazdaság. S bár igaz, hogy a mi városaink felszívó ereje össze sem hasonlítható a nyugati országok városainak felszívó erejével és népfeleslegeket elnyelő képességével, mégis megállapítható, hogy sok olyan város van Magyarországon, hol itt-ott hellyel-közzel már érezhetőek a kivándorlás visszahatásai s egyik-másik

Pompás délutánok voltak — az egyik magányos lélek kétszer bukott meg ez időben a második szigorlaton — és Tamási sokszor ámulva nézett a nyugodtan baktató férj után, aki két óraker az üzletébe sietett. És este, mikor olesó vendéglőjéből szivarozva ment haza rideg külvárosi lakására, nem egyszer csodálkozva gondolta:

— A derék Kayser nem is sejti, hogy megcsalják... Hát csakugyan igaz, hogy minden férj ostoba?... És valamin az okos kis csirkefogókból, akik a kész cipőket hazaviszik, egytől-egyig ostoba legény lesz, a ravasz don Juanok is igazán elvesztik az eszüket, mikor az oltár elől eltávoztak?

A viszonynak később egy váratlan esemény vetett véget: Kayserné férjhezadta a legidősebb leányát és a kis Kayser Erzsike egy egészséges leánykával ajándékozta meg boldogságtól ragyogó férjeurát... És a csöppnyi poronty végre megtette azt, a mire tizennyolc éven át senki sem volt képes: tökéletesen megértette a nagymamáját. Kayserné, mikor Tamási egy napon ismét meglátogatta a Wesselényi-utcai lakásban, egy icipici babaruhát mutatott regényes udvarlójának.

— Tudja, hogy mi ez?

— Tálcakendő, vagy asztalfutó, — találgatta az elmés Tamási.

— Oh nem... egyik se a kettő közül... Ez a kis unokám főkötecskéje...

Tamásinak valami hidegség futott át a hát-

iparban néha nagyobb a munkáskereslet, mint a kínálat.

Minden látó ember előtt kétségtelen ma már, hogy a mezőgazdaság nem képes a folyton szaporodó népfölöslegeket eltartani. Szociológiai törvény, hogy tisztán mezőgazdasági állam fenn nem állhat, mezőgazdasági állam léte sem örök, sem pedig hosszú időkre nincsen biztosítva. Mégis nálunk folyton azt hangoztatják, hogy ez az ország mezőgazdasági ország. S ez a szempont szolgál alapelvül a kormányzatban és a törvényhozásban s e szempont következetes érvényesülése az a politika, mely hosszú idők óta semmi egyéb, mint a dolgozó osztályok kiéheztetése, az ország lakosságának tudás és társadalmi hasznosságát illetőleg jelentéktelenebb kisebbsége érdekében. Mindenütt a világon az a folyamat tapasztalható, hogy az a népfölösleg melyet a mezőgazdaság eltartani nem bír, a városokba tömörül, megduzzasztja azok népességét s az iparban talál elhelyezést.

Ezek külföldön mindenütt a városok fejlesztésére iparkodtak, hogy a mezőgazdasági munkáselem természetes felszivódását biztosítsák. Külföldön a városok erősítése, az ipar fejlődése sok helyen nemcsak a mezőgazdasági munkáselelő elhelyezését biztosítja, hanem az ipari munkával járó állandóbb és jobb kereset, és változatosabb munkaalkalom s a vele járó magasabb szociális és kulturállapot oly hatalmas vonzóerőt gyakorol a falu népére, hogy a városok előnyére megindul a vidék elnéptelenedése. Így lett mindenütt ugyszólván szabály az, hogy a rural depopulation kísérő és elmaradhatalan jelensége az ország ipari fejlődésének. Mennyivel másképen van ez Magyarországon. A vidék elnéptelenedése itt nincsen arányban és összhangban sem az ipar, sem a városok fejlődésével. A faluról

gerincén, később pedig sietve búcsúzott... Kétségbeesése okatlan lépésre ragadta: sorban letette hátralékos szigorlatait és másfél év múlva bejegyezték az ügyvédi kamarába... És öt évvel azután, hogy Kayserné az unokája főkötecsét horgolta, Tamási oltár elé vezette Takács Ilonkát, a táblai bíró egyetlen leányát...

A jó férj felhúzta megint a fehér ablakfüggönyt és egy percre kitekintett az ablakon... Furcsa, majdnem érthetetlen dolgot látott: Horváth mérnök, aki bizalmas barátságban állott a Tamási-családdal s aki a szemközti járdáról sietve közelített a kapu felé, egyszerre ijedten visszaroht... Mi történhetett vele, hogy hirtelen mást gondolt? Tamási azonban, akinek végre is nem fájt a Horváth feje, közömbösen napirendre tért a különös dolog fölött s mosolyogva közelített gyöngélkendő felesége ágya felé.

— Jó lesz így? — kérdezte kedveskedve.

— Köszönöm, jó lesz, — felelte most már nyugodtabban a beteg Ilonka.

A napsugár végigöntötte a selyem-paplant s egyenesen az Ilonka fejére süttött. És a jó férj türelmesen gondolta:

— Megfájdul a feje és mégsem akarja, hogy a függönyt lebecsásmam!... Oh, mily szélszélyesek az asszonyok!...

a mezőgazdasági munkásfőlöleg nem találhat a városokban elhelyezést, az ipar nem oly fejlett, hogy foglalkoztatni tudná a munkáshiányfelesleget, kénytelen tehát kivándorolni. Az antiszociális kormányzás és törvényhozás, a rövidlátó tevékenységét jogfosztásban s munkásellenes rendszabályok meghozatalában kimerítő közigazgatás — közigazgatás alatt mindenkor az általános kormányzást értve, — az életigényekkel arányban nem álló alacsony munkabérek a városok ipari munkásságát is kivándorlásra készítetik.

S ezt a folyamatot megállítani nem könnyű feladat. Sem a policiális ellenőrzés, sem a hazaszeretetről szóló frázisok ezen már nem segítenek. De mivel a magyarországi kivándorlás nem a lélekzetvét kényszerűsége s mivel volna mód a kivándorlás elapasztására, — érdemes e kérdésre a városok érdekei szempontjából is reávilágítani.

A kivándorlás okairól és következményeiről köteteket irtak már össze s magas színvonalokon álló ankétek foglalkoztak a kérdéssel. A kivándorlás okait, különböző nézőpontból, nagyon különféle okokra vezették vissza, mely okok között szerepeltek olyanok is, mint például a meggazdagodási vágy, a néplélek megfejthetetlen rejtélye, a vándorlási hajlam, erkölcsi okok stb. Nem tekintve azonban a kivándorlás individuális okait, mely minden egyénnél más és más lehet, megállapítható, hogy a kivándorlók zöme kizárólag gazdasági okokból vándorol ki. Az egész kivándorlási problémának, — mint egy kitünő írónk mondotta, — csak úgy, mint egész közigazdasági életünknek, mint társadalmi kristályosodásnak két fókusa van: az egyik az életigény, a másik a termelési képesség.

Nálunk az életigény és a termelési képesség közt disparitás mutatkozik: ugyanis a nyugoti életigény korábban érkezett hozzánk, mint a nyugoti termelőképeség. A termelési képesség és az életigény disparitást idézett társadalmi és gazdasági életünkben, mely a fogyasztás, a termelés és mindenkor politikai viszonyok tekintetében mutatkozik.

A kivándorlásnak azonban az életigények növekedése és ezzel szemben a termelés fogyatékosága szerintünk az egyedüli okai. Kétségtelen, hogy ez a legfőbb és legnagyobb oka hozzájárul azonban ehhez még az okok egész sorozata: a közoktatás és közegészség elhanyagolt állapota, a normálisnál is rosszabb közigazgatás, a politikai jogfosztottság, a legtermészetesebb emberi jogok lábbal tiprása, az adórendszer igazságtalanságai, a népellenes törvények, a kötött birtokok és osztályparlamentegésszereplése.

S ha a városok lakossága kivándorlásának indító okait kutatjuk, okok mellé még odasorozhatjuk azokat a rettenetesen megnehezedett szociális feltételeket, melyek közt a városok lakossága él. A városokban

a borzasztó lakásviszonyok, az élelmiszer-uzsora, az elviselhetetlen drágaság a falu népénél magasabb kulturigényeknek ki nem elégíthetése, a bérharcok erőszakos leverése, a nyomortól és nélkülözéstől kevésbé védettség s ezek nyomán előtörő elkeseredés, a jobb élet, magasabb munkabér, kultúra és polgári szabadság utáni vágy mindazok a tényezők, melyek a városok lakosságát a kivándorlásra ösztönzik.

S mindezekhez járul a törvényhozásnak évtizedeken át követett városellenes politikája, a vidéki városok igazi fejlesztésének hiánya, a gyár és ipartelepeknek a fővárosba való koncentrálása, a városi közterheknek évről-évre történő emelkedése.

A vidék s a városok kivándorlása okainak felismerése irányt jelöl és utat mutat annak megszüntetési módjaira nézve. Kétségtelen, hogy ha a munkások munka- és életkörülményei egyik helyen kedvezőtlenebbekké válnak, mint amilyenek egy más helyen, — a kedvezőtlenebb helyen dolgozó munkás ezt csak akkor viseli el, ha bérben és egyéb javakban rekompenciát kap, különben oda vándorol, hol munkájáért a magasabb ellenértéket kínálják neki. S ebben nem tartja őt vissza a hazaszeretet. Ott, ahol csak halni lehet a hazaért, a létfenntartás feltételei egyenesen kizárják, hogy érte élni is lehessen, ott a hazaszeretetre, szülőföldre, hazai rögre hivatkozni hiábavaló.

A kivándorlás bizonyítéka ennek s mivel az emberiség ma már a történelmi államok határait leromboló gazdasági közösségben él, a gazdasági egyetemesség megőrzi az ilyen abnormitásokat. S éppen úgy, mint a természeti erő, a tőke, nincsenek helyhez kötve, nem lehet helyhez kötni a munkaerőt sem. Ennek csak egy módja van: a létfenntartás feltételeinek javítása, mindazon megélhetési, lakási művelődési közegészségi, politikai, társadalmi és kulturális előfeltételek megteremtése, melyeket a kivándorlók kiinn megtalálnak. Hogy a kínálat és kereslet törvénye napról-napra jobban akcentuálódik és érvényesül a munkásközre nézve is, ennek a tudatára már régen reagáltak a nyugaton s eljutottak annak az igazságnak felismeréséhez is hogy modern államban nem szabad pályázni alacsony munkabérekre s hogy a magas, a lehető legmagasabb munkabérek fizetése biztositja csak egy nemzet fenállását és fejlődését. Ahol koldusbéreket kénytelenek fizetni a munkásoknak, ott nagy szervezeti bajokban szenved állam és nemzet.

A kivándorlás ellenszere nagyszabású, radikális, a nagy tömegek érdekében fekvő gazdasági és szociális politika követése volna tehát, a mezőgazdasági munkásság érdekében pedig a vidék városai gyáriparának fejlesztése, az ipari kapitalizmus fejlődésének elősegítése, az életfenntartási viszonyok javítása, a városok közlekedési, lakás, közlekedési és hitelviszonyainak javítása.

A városi iparosmunkásság növekedő

kivándorlása nemcsak a városoknak, nemcsak az országnak vesztesége, hanem vesztesége, a haladásnak és kulturának is. Az intelligens városi ipari munkásság képviseli ma egyedül Magyarországon, — leszámítva a nyugoteurópai kulturát sóvárgó kevés intellectuelt — azt a feszítő erőt, melynek hivatása és feladata, hogy folytonos izgalomba és felszínre tartsa a demokrácia és haladás ügyét. Köztudomású, hogy a magyarországi városi polgárság élni nem tud, gyáva és gerinctelen osztály s még saját osztályérdekei felismerésére sem bír elég képességgel. Öntudatos városi polgárság hiányában a városi ipari munkásság lett harcosa a haladásnak és hordozója a kulturának. Ezek kivándorlását csökkenteni éppen úgy országos, mint városi érdek, de egyben a kulturfejlődés egyetemes érdeke is.

Kaszás Béla.

Selmeci strófák.

(Bevezető.)

*Kipi-kopi kopogtatok,
Ugy-e szabad, lehet
Nagy közönség, kicsi város
Foglalkozom veled.
Komoly dolog nem lesz benne,
Csak móka, bohóság,
A neve meg, ugy-e tetszik,
Hogy: „Selmeci strófák.”*

*Aki írja, kedves fiú,
Valóságos angyal,
Pegazuson — azaz pardon —
Fűzfavesszőn nyargal.
A neve már ismeretes
Széles e világba
S többet tud, mint — Uram bocsásd —
Egy vasorrú bába.*

*Ide kukkant, oda kukkant
S ravasz, mint a róka.
Előtte, óh, nincsen rejtély.
Minden nyitott kóta.
Szívben élő édes ábránd,
Útött végórátok,
Csengő rimben, selymes sorban
Világítok rátok.*

*Minden héten megjelenek
E lapnak hasábján,
Mégfürdöm a nyomdafesték
Titkos délibábján.
Komoly dolog nem lesz benne,
Csak móka, bohóság,
A neve meg, ugy-e tetszik,
Hogy: „Selmeci strófák.”*

Kipi-kopi.

HIREK.

Az utolsó polgármester özvegye.

Mikor ezelőtt 40 évvel Béalábánya sz. kir. bányaváros Selmecbányával egyesült, illetőleg ebbe beolvadt, két főbb tisztviselőjét: a polgármestert

és a főjegyzőt nem vette át az új törvényhatóság. Mindketten nyugdíj nélkül s ezzel kenyér nélkül maradtak. A főjegyző azontúl irnoki minőségben tartotta fenn magát, nagyműveltségű neje pedig idegenbe költözött s tanítással, neveléssel biztosított magának megélhetést, folyton remélve sorsuk jobbrafordulását, amikor majd ismét együvé kerülnek. Sokáig kellett várniok egészen 30 esztendőig, amikor a szeretett férj ravatalánál találkozott az élő s halottal. Mondjam-e tovább? Ez a főjegyző elszomorított esete. Hát a polgármester a nagy csalódás után, mire szánta rá magát? Ügyvédi irodát nyitott. Betegsége azonban megakadályozta ügyvédi gyakorlatában s meggyőrt lélekkel-testtel egy kis faluban húzódott meg, a melyben a csendes élet ugyan meghosszabbította ugyan életét, de amugyis csekély vagyonát teljesen fölemésztette. Éveken át tisztán áldozatra kész hitvesének keze munkájából tartotta fenn magát, aki imádott férjeért s gyermekeiért a legközségesebb munkát is elvállalta s mikor özvegygő lett, tiszteletreméltó s bámoló kitartással állandóan napszámra munkával kereste meg a saját s egyetlen fia kenyerét s ennek iskoláztatási költségét. Ez önfeláldozó hosszú életnek a jutalma? Rövid nyugalom, jó fia kenyerén, aki hálás szeretettel ápolta betegségében s kegyelettel temettette el szerető édesanyját, kinek sírját megilletődve állotta körül néhány városi tisztviselő s az elhunyt-nak szomszédai. A nagy közönség tudomást sem vett arról, hogy Bélabánya utolsó polgármesterének özvegyét kíséri utóljára a harangbúgás, az önfeláldozó hitvesi és anyai szeretetnek egy hosszú életen itt ragyogó példáját nyújtó asszonyt, a köz- és váltóügyvédnek és polgármesternek özvegyét. Vajjon Petyko András nevelte-e ilyen nemesség, aki családodtan vonult el az emberek elől s tőlük soha semmit sem kért; vagy tán csak az idők nevelték ilyen hűségűtől ment, önfeláldozó, erős jelleműket, mint aminő az az előkelő családból származott, nagyműveltségű főjegyző is volt, aki ifju korában Görgeynek a bécsújhegyi kadétskólában iskolatársa s barátja vala s aki zűgölődés nélkül tűrte sorsát, szintén nem tartva igényt semmi földi jóra, az egy irnoki havi fizetésén kívül! Petyko-Kardos Ilona és Hancsok János a lemondás erényével tündököltek. Álljon ez erényük intelmű azoknak, akik az élettől csak követelni tudnak, de kötelezettséget nem ismernek s ha szertelen igényük ki nem elégíthetik, kishitűekké válnak.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *dr. Tibély Elemér* közigazgatási fogalmazót a csongrád megyei kir. tanfelügyelőséghez ideiglenes minőségű, fizetés nélküli tolnokká nevezte ki. — *Wilczek Frigyes gróf dr.*, Honfőispánja, *dr. Longauer Nándor* közigazgatási gyakornokot Selmec- és Bélabánya sz. kir. város tiszteletbeli rendőralkapitányává nevezte ki. *Dr. Longauer* folyó hó 7-én tette le az esküt *Horváth Kálmán* polgármester előtt.

— **Közgyűlés.** A város törvényhatósági bizottsága február havi rendes közgyűlését e hónap 14-én, kedden délután tartja meg *Wilczek Frigyes gróf* főispán elnöklése mellett. A közgyűlés tárgysorozatot lapunk hivatalos részében közöljük.

— **Alakuló gyűlés.** Az iparhatósági megbízottak január hó 30-án tartották üléseiket melyen, elnökül *Platthy Antal* vaskereskedőt választották meg. Az egyes bizottságok a következőkép alakult meg. Az idarajstromok ellenőrzésére kiküldettek: *Platthy Antal*, *Deutsch Zsigmond*, *Finkelstein Alajos*, *Balázs Nándor*. A tanonciskolák látogatására kiküldettek: *Engel Zsigmond*, *Dukás Gyula*, *Czajhán János*, *Lehotzky József*, *Hirschl Jakab*, *Magdics János*. A műhelyek látogatására kiküldettek: *Flóra János*, *Remier Ármán*, *Bisztják Ádám*, *Schramek Lajos*, *Pántyik Pál*,

Einhorn Simon, *Baumerth Lajos*, *Bánik Lajos*. A gyárak vizsgálatára kiküldettek: *Egyedi Ignác*, *Ondrejkovics József*.

— **Új rendőrbíró.** A városi tanács *Longauer Nándor dr.* tb. alkaptányt megbízta a rendőrkapitányi hivatalnál a kihágási ügyekben való bíraskodással.

— **A kir. kath. főgimnázium mulatsága.** A selmecbányai kir. kath. főgimnázium ifjúsága folyó hó 18-án, szombaton a városi vigadóban jótékony célú hangversenyt rendez. Helyi ének- és karzati ölhelyek 2 K. állóhely 1 K. diákjegy 60 fillér. A hangverseny műsora a következő: *Beethoven: Prometheus*. Játssza az intézeti zenekar. *Kuthen: A vén kofa*. Genrekép. *Szavajka Nikl János l. o. t. Offertórium*. Éneklí az ifjúsági énekkar. *A cilindér*. Tréfás monológ *Heltai Jenőtől*. *Előadja Horváth János VII. o. t. Andante Mozart 29. N. szimfóniájából*. Játssza az intézeti zenekar. *Kiss József: Tűzek*. *Szavajka Szittnyai Zoltán VII. o. t. Tariczky Ferenc: Népdalok*. Éneklí az ifjúsági énekkar. *Induló Játssza az intézeti zenekar*. *Wilhelm P.: Az egyetlen kabát*. Bohózat egy felvonásban. A kir. kath. főgimnázium művészi nívón álló s mindig nagyszerű hangversenyére felhívjuk a város közönségének figyelmét.

— **A Bányászati és Kohászati Egyesület** titkár-választása ma lesz Budapesten. Három jelölt van az áltásra: *Litschauer Lajos* bányatanácsos, az országos nevű szakiró, *Zsigmond Árpád* és *Katona Lajos*. A választással kapcsolatban *Litschauer Lajosról* *A Bánya* a következőket írja: *Litschauer Lajos* pártja erősen szervezkedik. Mellette igen erős érveket hangoztatnak, amik közt legelső helyen az áll, hogy az ő megválasztása restitúció in integrum, a régi állapot visszaállítása. Hissen ő volt a titkára egyesületnek, mikor az a kezdet nehézségeivel küzdött; ő embrióiból indította meg az egyesület fejlődését. Ez pedig nem volt csekélység. Egy vidéki, akkor még vasút nélküli városból országos egyesületet szervezett, akkor, amikor az egyesületi intézmény fejlesztésére a lelkeségen, a szakértelmen, a páratlan munkabíráson kívül misem állott rendelkezésére; olyan érdem ez, mit eléggé méltányolni sohasem lehet. Ezért is hangoztatják *Litschauer* mellett, hogy akkor relatíve aránytalanul többet fejlődött vele az egyesület, mert az egyet budapesti élete, viszonyítva más, nem is országos egyesületekhez képest s még inkább más, országos egyesületekkel szemben, valóságos stagnálás, szomorú tepsedés volt.

Litschauernek van pártja, még pedig a legtekintélyesebbekből. Azok kívánják a megválasztását, akiknek a neve a legünnepeltebbek sorából való. A magyar szak-bányászok és kohászok krémje van mellette.

— **Városunk természetes szaporodása az elmúlt tíz év alatt.** Városunk területén az 1901—1910. évek alatt összesen 5382 gyermek született és 4400 egyén halt meg. Így ez alatt a tíz év alatt a természetes szaporodás 982 lélek volt. — És mégis kisebb a lakosság száma ma, mint volt tíz évvel ezelőtt!

— **A Selmecbányai Polgári Dal- és Zenekör hangversenye.** Élvezetést estét szerzett magának szombaton este az a szép szám közönség, mely a Polgári Dal- és Zenekör által rendezett hangversenyen megjelent.

A hangverseny főrendezője és dirigálója *Bachraty József*, a dalárda karnagya volt, kinek működése minden kritikát felülmúló. A hangversenyt *Herolg: Zampanyitányával* kezdte meg a zenekar. Utána az énekkar *Szűgyi: szabad hajdú* dalát adta elő. Beriot koncert következett ezután, melyet *hegedűn Hlatky Géza* zongorán *Bachraty Anikó* játszott el. *Hlatky* játéka mély tudást, ügyes technikát árult el. Nem kevésbé ügyes

munkát végezett *Bachraty Anikó* gyakorolatra valló zongora kíséretével. *Pupeszku Traján* ének-szólója *Krippelné Csergő Erzsí: Emlékszel-e* című műdalát énekelte mellyel óriási hatást ért el. *Maga* a dal bájos. Kiviláglik belőle a művészlélek alkotása. Hozzájárult *Popesku* rendkívül kellemes tenorja, mely szünni nem akaró tapsot erdeményezett a közönség részéről. Minden áron a szerzőt kívánták a pódiumon latni, ki azonban szerényen e megtiszteltetéstől visszahúzódott.

Ismét egy művészi hegedűjáték következett ezután. *Till Dénes*, *Tschaiikovszky* és *Grieg* egy-egy nehezebb alkotását mutatta be. *Játéka*, *technikája* művészi volt. *Ács Brigitta* kitűnő zongora kísérete erősen hozzájárult a teljes sikerhez. Az énekkar működése után következett a koncert befejező pontja. *Offenbach örökszép Hoffmann-meséit* játszotta a zenekar. Nem túlozunk, ha azt mondjuk, hogy ily gyönyörű összjátékot csak nagyon kevés vidéki műkedvelő zenekar produkálhat, mint amilyet a selmeci zenekör produkált. Nem is csendesült el addig a taps, amíg meg nem ismételték a szép operát.

Utána jó hangulat, cigányzene, tánc reggelig.

(Nego.)

— **Olcsó tej.** A szebelébbi tej szövetkezet pár száz liter lefőlözött tejet szállít föl városunkba melynek árát a hatóság tíz fillérben állapította meg. A szövetkezet minden szerdán és szombaton szállítja a tejet ide s a hatóság úgy intézkedett, hogy orvosi vizsgálat után a tejet a rendőrkapitányaság épületében levő hűsarnokban fogják elárusítani.

— **Nagybohócestélyt rendeznek** ma este a városivigadóban a setmecbányai ker. soc. egyesület 33 fiatalember és 20 hölgy bohócmutatványai igen mulatságosá fogja tenni ezt az estélyt. Karzati s más jegyek az egyletben s este a pénztárnál meg kaphatók.

— **A Kereskedelmi és Hitelintézet mérlege.** A Selmecbányai Kereskedelmi és Hitelintézet az elmúlt hétfőn *Ernst Zsigmond* elnöklésével igazgatósági ülést tartott, melyen a főkönyvelő bemutatta az 1910.-évről pótló mérleget. Az igazgatóság örömmel konstátálta, hogy az intézet a közönség bizalmát megnyerve, szép fejlődésnek indul. Az évi betétállomány 264859-K-ról 362841.51 koronára emelkedett, tehát emelkedés kerekén 133.000 korona.

A váltóállomány 362708. 53 k-ról 455304.81 k-ra emelkedett. Itt az emelkedés 92596.28 korona Ezenkívül gyönyörűen fejlődött a biztosítási üzlet is. Rövid másfél év alatt az intézet 107 egyént összesen 193000 koronára biztosított.

Az 1910.-év tiszta nyeresége 10905 fillér melyből a tartalékalapra az előirt 5% helyett 1100. koronát tesznek félre *Osztalékul* pedig az igazgatóság részvényenkint 5 koronát javasol fordíttatni.

Megemlítő még, hogy az igazgatóság méltányolva *Nemes Húgó* főkönyvelőjük agilis működését, őt az ügyvezetői címmel ruházta fel.

Nego

— **A Selmecbányai Gyógyászati és Természettudományi Egyletben** folyó hó 9-én *dr. Vítális István* lic. főgimn. tanár előadást tartott a földgázokról. A vetített képekkel illusztrált szép előadást nagyszámú s előkelő közönség nézte s hallgatta végig.

— **Panasz a kéményseprők ellen.** Lapunk legutóbbi számának ilyen című közleményére a következő választ kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

B lapjának utolsó számában levelemre adott választ olvasva, engedje meg, hogy annak a kéményseprők ellen irányuló tartalmára nézve én, mint azok munkaadója, válaszoljak.

Nyíl levelemben visszautasítottam azon állítást, mely a kéménytüzek miatt a kémény-

seprőket okozza. Visszautasításom határozottan feltett kérdésekkel bizonyítást provokált. Az állításnak bizonyítás nélküli fenntartása csak meddő vitát eredményez, amibe bocsátkozni hajlandó nem vagyok. Most csupán annak a kijelentésére szorítok, hogy az üzlet szakszerű vezetéséről, valamint ellenőrzéséről egy a hatóság által elismert üzletvezető gondoskodik, aki 20 év óta áll az üzlet szolgálatában. Így a szakszerű vezetés semmi kívánni valót nem hagy maga után, mert ellenkezésként a hatóság részéről megnyilvánuló legkisebb panasz előfordulásakor elbocsátottam volna.

Végül, meg lévén győződve, hogy a vita tárgyát képező kijelentések alapját szolgáló tapasztalatokat nem a tisztelt Szerkesztő Úr szerezte, csupán azon óhajomnak akarok kifejezést adni, hogy a szóban cikkek értelmi szerzőjét, mint panaszost, teljes nevével szívesebben láttam volna a nyil-tér rovatán, mert ez esetben a nagyközönség, valamint én is tudom, mily mérlegre helyezzem a vádakát.

A nagyközönség elbírálására bízom annak a megállapítását, hogy a kifejezésre jutott vádak mennyiben fedik a valóságot s így mily rész jut belőlük a személyeskedésből eredő rosszakaratra, mely oly ügyesen burkolódik a közérdek szolgálatának tetszelős köpenyébe.

Kérve ezen soraim szíves közlését
maradtam tisztelttel
Horváth Józsefné.

— **Elvi döntés.** A m. kir. munkásbiztosító hivatal bírói tanácsa, legutóbbi ülésében, egy konkrét esetről, elviejelentőségű határozatot hozott. Kimondotta, hogy a pénztártól gyógyintézetbe vagy a rendes háztartás körén való ellátással gyógyfürdőbe utalt pénztári tagnak keresettel nem bíró hozzátartozói, akiket eladdig a beteg a keresetéből tartott fenn, a rendes háztartásán kívül való ellátás tartama alatt, a tag részére a házi ápolás esetén járó táppénz felére igényjogosultsággal bírnak.

— **A Hontmegyei Általános Tanítóegyesület,** az Ipolyságon létesítendő tanítói internátus javára, az ipolysági vármegyeháza nagytermében, február 22-én táncal egybekötött hangversenyt rendez. Személyjegy 3, családjegy 6, karzatjegy 2 korona. A hangverseny műsora a következő: Vadászok kara. Kallivodától. Énekli a férfiak. Mi a haza? Melodrámá. Szavalja Lipovszky Margit, zongorán kíséri Cservinka Henrik. Népdalegyveg. Énekli a vegyeskar. Kurucnóták. Tárogatón játsza Nagz Árpád. Monológ. Előadja ifj. Bertalan Vince. Kossuth-induló. Énekli a vegyeskar. Vonós négyes. Népdalegyveg. Énekli a férfiak.

— **Népszámlálási adatok.** *Kertész Lajos* hegybányai körjegyző összeállítására szerint a hegybányai körjegyzőséghez tartozó községek népszámlálási eredménye a következő: *Hegybanán* van 1481 lélek; tíz évvel ezelőtt 1667 volt, az apadás tehát 186. — *Gyökösön* van 576 lélek, mely a tíz évvel ezelőtti 507 lélekkal szemben 69 szaporodást jelent. — *Magastak* lélekszáma 365. Tíz évvel ezelőtt 356 volt; a szaporodás tehát 9 lélek. A körjegyzőség lélekszáma 2422. Tíz évvel ezelőtt 2530 volt; az apadás 108. Az eredmény tehát épen olyan szomorú, mint a selmecebányai népszámlálási eredménye.

— **Egy új szabás-tanár.** Feltűnő és a maga nemében egyedüli szaktudós jelent meg valami-hasznos tanfolyamot nyitni Selmecebányán, Koch I. szabás-tanár személyében. Koch már bejárta Magyarországot jelentékenyebb városait, hogy új felfedezésű szabászatát a nép minden rétegében bemutassa. S hogy tanítása való becsületes és csálhatatlan, mutatja az a célja amit mai hirdetése (lásd lapunkban) elárul, hogy neki csak akkor kell a tandíjat megfizetni, ha az illető megtanulta szabászatát módját. Az eredmények esetén, amiben

egy csöppet se kételkedünk, mivel Koch tanár már régebből ismerjük — újra foglalkozunk kenyer adó tanításával!

— **Ehrlich 606 a gyakorlatban.** Dunaharasziban, (a fővárosi villamos közlekedés) gyönyörű szép helyen fekszik az egész országban immár előnyösen ismert Tamássy-féle Park-Szanatórium most külön osztályt létesített vérhajósok és huzugszervi betegek részére. Most azt a szenzációs értesítést kapjuk, hogy a sanatóriumban forgalomba került a csodás és biztos hatású «Ehrlich 606». Az arra szorult intézeti betegeket *díjtalanul* oltja az intézeti főorvos, csupán a mérsékleten felszámított ellátási költségeket kell megfizetni. A Park Sanatóriumból már eddig is számos és súlyos «Ehrlich 606»-tal beoltott beteg távozott gyógyultán. Minden érdeklődőnek készséggel ad felvilágosítást a „Park-Szanatórium” Dunaharaszti, Pest megye.

— **A Fővárosnak Egyik Legfontosabb Egészségügyi intézménye.** dr. Batizfalvy István Zoltán egt. tanár, Pest vármegyei t. főorvosának, az operatív és műfogászat specialistájának fogorvosi intézete (Károly körút 3). A főváros ezen joggal egyedülne mondható ilyen műi intézményének, melyet a nagyméltóságu v. k. miniszterium is elismerőlevéllel tüntetett ki s amelyben évtizedeken keresztül száz- és százezer fogbetegség kezeltetett, csakis ecéla átalakított helyiségei, a közegészségügy és operatív kívánalmaknak megfelelően, a legmodernebbül vannak berendezve. Évek óta jól begyakorolt műti az igazgató személyes közreműködésével egész nap reggel 8-tól este 7-ig nyújtanak biztos és a legújabb villany-átszűrődéti rendszer alkalmazásával teljesen fájdalomtalan segítyt a fogfájás kinos betegségétől gyötörtettek. Foghuzások állításban is. Az intézet laboratoriummal és technikai műhellyel van összekötve, hol a legjobb rendszerű műfogóplások készülnek, melyek a valódiaktól meg nem különböztethetők és beszédre, rágásra teljesen alkalmasak és minden kellemetlenség nélkül helyeztetnek be. Mérsékelt árak teljes jótállás mellett. Levelekre az intézet készséggel válaszol. Vidékiek fél nap alatt megkapják műfogaikat.

— **T. Olvasóinknak.** A kinek 1—2 éves Akác, Gledicia, gyümölcsfa vadoncok továbbá mindenféle Ojtot Nemes Gyümölcsfára van szükség, annyival is inkább ajánljuk Ungváry László faiskolájának (:Cegléd:) mai számunkban közzé tett hirdetését, mert a nevezett cég már több mint 26 éve küldi a szélrózsa minden irányába évenként 100,000 számra a Nemes Gyümölcsfát és millió számra 1—2 éves Gledicia, Akác és mindenféle Gyümölcsfa Vadoncot.

— **Dohányzók Figyelmébe.** A Jacobi Antinicotin cigaretta hüvelyt a dohányzók annyira kedvelik, hogy sokan utánozzák, de jószágát elérni senki sem tudja. Vásárlásnál vigyázzunk, mert csakis fadóbozban a «Jacobi» jelzéssel valódi.

— **Székelly-féle javaslat és a jogi vizsgák.** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap mulva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbelépéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. A kik azt akarják, hogy az új törvény reájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. Dobó jogi szemináriumhoz (Kolozsvár, Bolyai-u. 3. sz.), melynek segítségével hat hét alatt lehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszer-változások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölölő jegyzeteit, melyekből otthon előkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A «Jogi vizsgák letétele» c. alatt most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

— **A Franklin Kézi Lexikonának** első kötete március hó folyamán meg fog jelenni. Ezzel egy nálunk eddig egészen új lexikon-típus valószínűleg meg, amely kellő terjedelemben és mégis röviden és világosan megad minden felvilágosítást amire a művelt embernek szüksége lehet. A Franklin Kézi Lexikonán kiváló tudósok és írók egész sora dolgozik; közlései pontosak, megbízhatók anyaga a legnagyobb gondnal van, a gyakorlati élet szükségletei szerint, megválogatva. Kiállítása a magyar nyomdai és könyvkötő-iparnak dicsőre fog válni.

— **A hálószobák réme,** a poloska kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Móta azonban a Löcherer Cimexinrel történtek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki sem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, bútort, falat, vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható Margótsy gyógyszerárban Selmecebányán, valamint a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán.

— **Nem akarunk náthások,** rekedtek, elnyálkásodottak lenni, nem köhögünk, nem vagyunk gyengék, idegesek, mi Feller-féle „Elsafluidot”, használunk, mely izületi fájdalmak, gyulladások, szemgyengeség, fejfájás ellen is kitűnő. Próbálatja bérmentve 5 korona. — Gyomorfájás, veseregés, étvágytalanság, hányási inger, felbőfögés ellen a Feller-féle hashajtó „Elsapilulák” segítenek. 6 doboz bérmentve 4 korona. Mind ketszer valódi csak Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica Centrálé 126. sz. (Zágrábmege).

Hölgyek figyelmébe!

Értesitem a m. t. közönséget, hogy rövid időre Selmecebányán a „Városi Vigadó” világos termében kedden délután fél 3 órakor női ruha szabászat tanfolyamot kezdek. „Európa” szabászat módszerem oly könnyen elsajátítható, hogy még egy 12 éves leányka is **14 nap alatt a női ruha szabászatot tökéletesen elsajátítja** — ellenben felnőttek 5 nap alatt is elsajátíthatják teljes terjedelmében.

Az «EURÓPA» szabászat rendszernek következő előnyei vannak:

1. hogy a ruhasabászatot elfelejteni soha nem lehet;
2. hogy fejtörés nélkül egy perc alatt a szabásrajz kirajzolható bárki részére is;
3. hogy a legkönnyebb, legbiztosabb és a legjobb szabászat rendszer a világon, amiről számtalan elismerőlevél és hivatalos bizonylat az egész országból, sőt külföldről is rendelkezésemre állanak, melyeket kívánatra felmutatok.

A tanítás naponta kezdődik délután az első tanfolyam 1/2 3-tól 4-ig, a második tanfolyam 1/2 5-től 6-ig és esti tanfolyam 1/2 8-tól 9-ig, a tanórákat bárki tetszése szerint választhatja. Jogában áll minden tisztelt tanítványnak addig is látogatni, amíg a szabászatot tökéletesen el nem sajátította.

Tandij személyenként 15 K.

A tandíjat nem kell előre lefizetni, amíg meg nem győződött szabásom célszerűségéről.

Tekintettel az idő rövidségére kérem hamarabb saját érdekében a tanfolyamon résztvenni.

✓ Siker biztosságáért felelőseget vállalok.

Szíves látogatást kér
KOCH IGNÁC

az «EURÓPA» című szabás föltalálója és egyedüli oktatója.

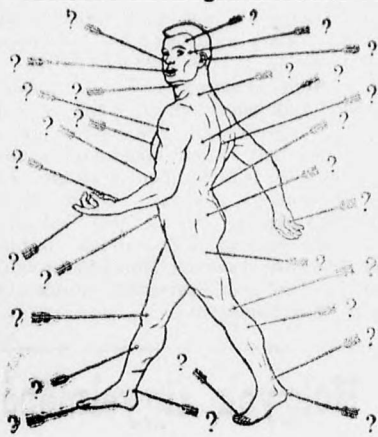
Beiratkozni lehet a főnti helyiségben valamint a jelzett tanórákon is, hol azonnal megkapja a szükséges mérték és rajz-könyvet 5 korona ellenében, mely a tandíjba beszámítódik.

— **Öfelsége az olasz király és királyné udvari főorvosa** ezeket írja: «Gyakran volt alkalom mellbelegeknél, akiknél egy enyhe hashajtó-szerhez kellett fordulnom, Purgo-t igénybe venni s annak enyhe, semmikép sem izgató hatásával rendkívül meg voltam elégedve. Véleményem szerint ezen szer valóban a jövő laxansának tekintetű.» Prof. Dr. Antonio Maggiorani.

— **Több kérdezősködő vendéglősnek.** Üzletmenetjén javítani óhajt s ezzel étel-és ital-forgalmát növelni akarja! Kedvelté akarja tenni magát vendégei előtt és sok törzsvendéget szeretne. Azonkívül pedig még készpénzt is óhajt. Szerezzen egy Hoffer—féle zeneszerszámot. Irjon a következő címre: Ludvig Hupfeld A. G. Wien VI., Mariahilferstrasse 5/9 és küldessen magának ingyen és bérmentve nyomtatványokat.

Vannak fájdalmai!

Használjon Feller-féle Elsafluidot és Feller-féle Elsapulákat, melyek egyedül készítője Feller V. Jenő, udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 126. sz. (Zágrábmege).

I. A Feller-féle Elsafluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, köszvényt, ideggyengeséget, oldalszűrészt, szaggatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsábat, bénulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsafluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a «Feller» nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására óhajtjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajók, görcs, étvágytalanság, vesegégés, hányási inger, rosszullét, felbőgés, puffadtság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsapulákat. 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utaztatóktól és címezzünk minden rendelést gondosan.

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 126. sz. (Zágrábmege).

MINDENFÉLE.

¶ Az élet meghosszabbításának titka Néhány héttel ezelőtt az egész világot bejárta Herrera mexikói orvostanárnak felfedezése, aki azzal a hírrel lepte meg a tudományos világot, hogy megtalálta az emberi embrió mesterséges termelésének a titkát. Ujabbán két amerikai orvos Carrel és Burow, az emberi élőszervek mesterséges konzerválását állítják függelékül Herrera, szenczácójához. Vagyis a két orvos feltalálta volna ez emberi élet végtelenbe nyújtásának a titkát. Carrel és Burow orvosok eleinte állatokon kísérleteztek, míg végül — állítólag — eljutottak odáig, hogy kevélyen hirdethetik, hogy a halált, az enyészetet le lehet győzni. Ma még csak a karjaink sorvadtt izmai, kimerült, elsenyvedt idegeink, fejletlen májunk, tüdönk regenerálódhat a két orvos találmánya révén, de holnap, boldog kortársak, már a halódó szív s az elmeszesedett vérérdény ául föl, holnapután pedig a 300 éves

agg is frissen duzadó szervezettel járhat-kelhet A felfedezés titka igen egyszerű. A beteg vagy visszamaradt fejlődésű ember véréből kivonnak egy bizonyos mennyiséget és ezt a szükséges nagyságú adag vért gondosan lepecsételt üveg-csövekben bacillustenyésztlő hőfejlesztők rendszerében, 37 fokos melegben tartják készenlétben. Most azután ebbe a vérsavóba jön 10—14 napi regenerációra a hibás, hiányos vagy beteg rész legyen az a bőrdarab csupán, vagy kötőszövet hashártya, porcogó hajrészet, izomzat, vese, mirigy vagy nyákhártya. Számátalan példa igazolta, hogy állatoknak ilyen kivágott részei a vérsavóban nemcsak hogy tovább éltek, de tovább fejlődtek is, sőt már 3—4 nap alatt szemmel láthatóan megnövekedtek, eredeti terjedelmüket túlhaladják Carrel és Burow szerint ezentul ilyen módon még egészen új sejtek tenyésztése is lehetséges lesz, éppen úgy, ahogyan ma a mikrobákat tenyésztik. Más szóval, el fogunk jutni odáig, hogy ha valamelyik szervünk nem életképes, vagy már nem javítható ki, egyszerűen fölcseréljük azzal az új mirigy-, vese vagy kötőszövet-készítménnyel mely a modern tanárok laboratóriumában fog teremni. És ha ez a hír nem tréfa, akkor a világ nemcsak egy nagy szenczációval, de egy nagy jóléttel lett gazdagabb. Szerető és aggódó szívek millióinak jelent új reményt az orvosi tudomány haladása nagy.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó.

Selmec- és Bélabánya sz. kir. bányaváros törvényhatósági bizottságának folyó 1911. évi februárius havi rendes közgyűlését ugyanazon hó 14-ikének d. u. 3 órájára meghirdetvén, arra a t. c. bizottsági tagokat ezenel meghívom.

lpolyság, 1911. februárius hó 3-án.

gróf Wilczek Frigyes,
főispán.

Tárgysorozat:

1. 92/polgm. 1911. szám. A polgármester havi jelentése a városi háztartás és közigazgatás 1911. évi január havi állapotáról.

Selmecbánya, 1916. évi februárius hó 9-én
Horváth Kálmán,
polgármester.

2. 472/vt 1911. szám. M. kir. belügyminis-
terium 1260—III/1911. számú rendelete, mellyel
jövahagyja a városi erdőkből 1911—1914. évek-
ben kitermelendő épületi- és műfa értékesítésére
vonatkozó 180/1910. számú közgyűlési határozatot.

3. 10526/vt. 1910. szám. A m. kir. belügy-
minis-terium 121134—III/1910. számú rendelete,
mellyel jövahagyja a bányakincstártól vett több
kisebb ingatlanra vonatkozó 88/1910. számú köz-
gyűlési határozatot.

4. 902/vt. 1911. szám. M. kir. belügyminisz-
terium 160,230/1910/VIII. sz. rendelete, mellyel
jövahagyja a városi árvtári tartalékalapból keze-
lési költségekre 1911. évre kiutalt 1000 korona
tárgyban hozott 177/1910. számú közgyűlési ha-
tározatot.

5. 715/vt. 1911. szám. M. kir. pénzügyminis-
terium 147.208/1910. sz. rendelete az 1911. és
1912. évekre alakítandó egyenes adó felszólám-
lasi bizottságba egy rendes és egy póttagnak
megválasztása iránt.

6. 881/vt. 1911. szám. M. kir. honvédelmi
minis-terium 200/1911. sz. rendelete, az 1911/1912.
évre szóló lovatási terv megállapítása tárgyában.

7. 1012/vt. 1911. sz. M. kir. közigazgatási
biróság 3323/1910. K. sz. ítélete Sztancsay Miklós
városi főjegyző panasza folytán a 127/1909. sz.
közgyűlési határozat ellen.

8. 333/vt. 1911. szám. Ungvármegye közön-
ségének 7497/1910. sz. megkeresése a robbanó-
anyagokról szóló szabályrendelet végrehajtását,
továbbá a dynamitnak beszerzéséről, felhasználá-
sáról és ellenőrzéséről egy szabályrendelet kibo-
csátását kérő feliratának támogatása iránt.

9. 280/vt. 1911. szám. M. kir. pénzügyigaz-
gatóság átteszi az 1911—1913. évi borital és hús
fogyasztási adónak Selmec- és Bélabányán és
Sztinyatón leendő beszedésére vonatkozólag kö-
tött és jövahagyott szerződést.

10. 1014/vt. 1911. szám. Előterjesztés Vihnye-
fűrdő gyógy- és zenedőj-alapja 1910. évi záró-szám-
adásának megállapítása iránt.

11. 296/vt. 1911. szám. Előterjesztés Vihnye-
fűrdő gyógy- és zenedőj-alapja 1911. évi költség-
előirányzatának megállapítása iránt.

12. 678/vt. 1911. Előterjesztés a belvárosi
róm. kath. elemi iskolai tanítók részére megilleti
lakpénzjárandóság kiegészítésének és kertjárando-
ság értékének 1907. évi július 1-től leendő kiuta-
lása és az ehhez szükséges összeg fedezete tár-
gyában.

13. 1193/vt. 1911. szám. Előterjesztés Vihnye-
fűrdőn az ásványvíztáró sürgős továbbhajtásának
elrendelése iránt a m. kir. bányakapitányság 1438
1910. sz. határozata alapján, mellyel a fűrdő
védőterületén belül az ásványvíz szaporítása cél-
jából a jelenlegi táro továbbhajtását és egy új mé-
lyebb szintű táro telepítését, továbbá egy új villa
és kápolna építését, végül a meglévő fűrdő-épüle-
tek átalakítását engedélyezte.

14. 1194/vt. 1911. szám. Vihnye-fűrdő orvó-
sának jelentése a fűrdő 1910. évi évadjáról.

15. —/vt. 1911. szám. Tiszti ügyés jelentése
1910. évi működéséről.

16. 1074/vt. 1911. szám. Előterjesztés 1877.
évi XX. t.-cz. 178. §-a alapján a törvényhatósági
bizottság kebeléből egy árvaszéki ülnök kiküldése
iránt a legközelebbi tisztújításig.

17. 1072/vt. 1911. szám. Előterjesztés az
1874. XXXIII. t.-cz. 20. §-a alapján a központi
választmányban elhalálozás folytán megüresedett
egy hely betöltése iránt az 1911—1913. évekre
terjedőleg választás útján.

18. 1071/vt. 1911. szám. Előterjesztés az
1876. évi VI. t.-cz. 5. §-a alapján a közigazgatási
bizottságban elhalálozás folytán megüresedett egy
hely betöltése iránt az 1911. és 1912. évre ter-
jedőleg választás útján.

19. 1073/vt. 1911. szám. Előterjesztés az
1886. évi XXI. t.-cz. 43. §-a alapján az állandó
bírói választmányban elhalálozás folytán megü-
resedett két hely betöltés iránt az 1911. évre ter-
jedőleg választás útján.

20. 1092/vt. 1911. szám. Előterjesztés az
n. n. «Probiertgaden» kertnek és a rajta levő
épületeknek a «M. kir. erdészeti kísérleti állomás-
részére 25000 korona árban leendő eladása iránt.
(Első ízben leendő tárgyalás.)

21. 1177/vt. 1911. szám. Grának István nyug.
rendőr feleltetése a városi tanács 10.132/1910.
számú véghatározata ellen.

22. 880/vt. 1911. szám. Révay Ferenc városi
ingyenes erdőgyakornok lemondása állásáról.
Selmecbányán 1911. évi februárius hó 9-én.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

**MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR**

Enyhe, oldó hátszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban
az ülő életmód egyéb következményeiben szenvednek

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit

**MOLL-FELE
SÓS-BORSZESZ**

Fajdatom csillapító **Bedorzóles,**
és erősítő

elismert, régi jó hírnevű hátszer szaggatás
és hűléstől származó mindennemű betegségek
ellen

Eredeti üveg ára K 2—

Kapható minden gyógyszer-árban és drogeriában.

Főszétküldési hely MOLL A. gyógyszerész,
cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I Tschlauben 9

SARG-féle 60

KALODONT

Fillet LEGJOBB
FOG-CRÉME

Henneberg-selyem csak egyenest! Fekete, fehér és színes, 1 korona 35 fillértől méterenkint, blúzra és ruhára. Franko és már megvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték póstaforráltával **Henneberg selyemgyáros. Zürich.**

Tekintetes Bertalan Adalbert úrnak Helyben

Kedves Barátunk!

Kivánságodhoz hiven f. hó 2-án este, magánlakásán, felkerestük Marschovszky Árpád urat és tőle a f. hó elsején éjjel történt sértésre vonatkozólag felvilágosítást kértünk. Miután azonban Marschovszky Árpád úr, ígérete dacára, megbízottait az általa kitűzött időre meg nem nevezte, ezért az ügyet reszünkről befejeztünk nyílvánítjuk.

Amiről Téged ez úton is értesítünk.

Selmecbánya, 1911 február hó 4-én

Fleischer Kálmán s. k. Közel Oszkar s. k.

HIRDETÉSEK.

5/1910. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a selmecbányai kir. járásbírósnak 1910. évi Sp 13594 számú végzése következtében Dr. Balás Hugóselmecbányai ügyvéd által képviselt Selmec- Béalábánya város közönsége javára 120 K. f. s jár. erejéig 1910. évi december hó 22-én foganatosított kitlegítés végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 730 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: üzleti berendezés kocsis és ló nyilvános

Mely árverésnek a selmecbányai kir. járásárverésen eladatnak.

bíróság 1910. évi V. 317/2. sz. végzése folytán 120 K fill. tökékövetelés, ennek 1908 évi január hó 1 napjától járó 5 % kamatai 1/3 és eddig összesen 60 kor. 76 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Selmecbányan alperesnek Alsó utcai Deak F. u. üzlethelyiségében leendő megtartására 1911. évi január hó 27-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Selmecbánya, 1911. évi január hó 30-án.

Sajtos Mihály,
bir. végrehajtó.

Mindenféle hajmunka, hajfonat minden színben és kivitelben kapható, valamint kihullott, kifésült hajból hajmunkát **jutányos árban** elvállal

■ **Marek Gyula** ■
■ uri- és női fodrász. ■
■ Deák Ferenc-utca. ■

ÓVÁS!

Aki varrógépet akar vásárolni, ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által amelyeknek az a céljuk, hogy

SINGER

név alatt használt vagy régebbi rendszere gépeket hozzanak forgalomba. Inkább azt vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszont elárúsítók útján, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek.

Csak oly **EREDETI** melyek
üzletek- **SINGER** ezen
ben sze- **VARROGÉP** címmel
rezhetők **VARROGÉP** vannak
be **VARROGÉP** ellátva.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság

Selmecbánya, Kossuth Lajos-tér 4.

Sembery-féle ház.

Zsigmond-utca 67. sz. a. házamban

egy földszinti lakás

(1 utcai, 1 udvari szoba, konyha, stb.)

folyó évi május 1-től kiadó!

Evi bére vízdíjjal és házbérfillérrel **260 K.**

Fodor László dr.

Hirdetések
felvételnek e lap
kiadóhivatalában.

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás, katarus, görcs és hörgőhurut ellen mást ne vegyenek, mint a jó ízű

KAISER-féle

mell-karamollák a három leonyóval.

5900 közjegyzőileg hitelesített orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Csomagban 20 és 40 fillér. Dohozban 60 fill. Kapható: **Márkus M.** cukrászdájában, **Mikovényi A.** és **Margótsy J.** örökösleggyógytárában **Selmecbányán.** **Walko J. K.** Szentistványi **A. Gölicsbányán.**

Vérvörös

fajnarancs

cataniai legjobb minőségű ötkilós postakosárral 280 eredeti 180-150 avagy 100 darabos ládával 6 korona eredeti 360-300 avagy 200 darabos ládával 11 koronáért. **Sárga fajnarancs** édes ötkilós postakosárral 260 eredeti ládával 180-150 avagy 100 darabbal 475 korona eredeti 360-300 avagy 200 darabbal 850 korona. **Mandarin** mézédés ötkilós postakosárral 350 eredeti ládával 100 darabbal 550 K. **Citrom** elsőrendű ötkilós postakosárral 220 eredeti ládával 180 darabbal 450 eredeti 360 avagy 300 darabbal 850 korona. **Karfiol** csodaszép fehér ötkilós postakosárral 240 eredeti kosárral 18 darabbal 380 korona. **Moróni** római conservált ötkilós postakosárral 250 huszonötökilós zsákkal 9 koronáért szállítja utánvétellel, bérmentetlenül az Agrumen déligyümölcsnagykereskedés Budapesten Szarka-utca 7.

Tessék előnyárjegyzéket kérni déligyümölcsokról.

„M-1-t” — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyk fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a «JACOBI» jeltzéssel valódi! Minden fadoboz érdekes Röntgen-képeket tartalmaz.

Köhögés, fekélyesség és hurut ellen nincs jobb

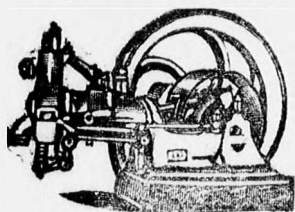
RÉTHY-féle pametefüccukorkánál
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok hasonlatlan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Drezdai Motorgyár Részvénytársaság

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz- és Petroleum-motorokat és locomobilokat valamint **szívógázmotorokat.**

Meglepő ujdonság!

Egyetemes generatorunkkal a tényleges lóerő óránként csak körülbelül **1 fillérbe** kerül.

Vezérképviselét:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. sz. Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Császárfürdő Budapest. Nyári téli és gyógyhely, a magyar Irgalmassrend tulajdona. Elsorangu ké és hévívíz gyógyfürdő: modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hőlejek és urak részére. Török-, kö- és márván fürdők; hőleg és szén-savas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivo-kúra a lég- és szövetek hurutos eseteiben s allisti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéidj nincs.

Prospektust ingyen és bérmentve küld
Az igazgatóság.

Kovald Péter és fia

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VI., Szövetség-utca 37

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Büchler Henrik
SELMECBÁNYÁN

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja a urí-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszővelek, függönyök, kezimunkák, szőnyegek, csipke- és virágárak, és szőrmék stb. vegytisztítását és festését.

Ugyiszintén ágytollak tisztítását és fehérnemű mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosíva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairol, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletét és számos megbízást kér a

Kovald Péter és fia cég.

Aki gyomorrajós, bélbeteg, étvágytalan lesoványodáshoz hajlandós használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, **Schaumann** gyógyszerésztől Stockerauban.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését, használja a **Schaumann-féle gyomorsót**, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érzi magát.

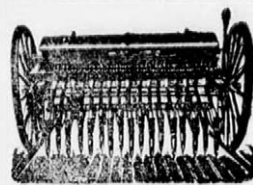
Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy dohoz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes skellemes ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tartományonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával kor. 1.50. **Postai átvétel** legkevesebb 3 dohoz megrendelésnél — utánvét — **Schaumann** gyógyszerész Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerésztárban.

Magyarországi főraktár:
Dr. EGGER L. és Dr. EGGER J.
gyógyszertára Budapest.

Mayfarth-féle „Agricola“ vetőgépek Minta 1911

a legjobbak!
mindenföle magvaknak.
Egyforma kivétel.
Évek óta legjobban bevált,
teljes szolid szerkeszt.
Legegyszerűbb beállítás és kiürítés.

MAYFARTH PH. ÉS TSA

gépgyárak, vasöntődéek és gőzhámorok

Bécs, II./1 Taborstrasse 71.

Alapítotott 1872.

1500 munkát.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen.

Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

21 db, Selmecebányai Kereskedelmi- és Hitelintézeti részvény eladó.

Bővebb felvilágosítás **Weisz Ignác** úr **nagytőzsdéjében.**

Özv. Dr. Stuller Gyuláné.

A III/19. sz. házban a földszinti bolt, vagyis a **Les-tyánszky-féle mézárászék**, 1910. évi november 1-től kiadó. Bővebbet a háztulajdonos **Sárkány Istvánnénál.**

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

a Monarchia legelőkelőbb gyára!

Egyedárusító: **ABELES EMIL** Budapest, V., Váci-út 14

JÉGGYÁR és Hűtőtelepek

városok, tejgazdaságok, hentesek, cukrászok, szállodák, kórházak, serfőzők stb. részére.

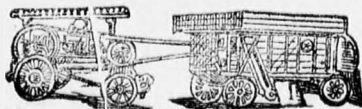
Teljes transmissioelepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések. **○** Költségvetés, árajánlat és mérnöklatogatással díjmentesen szolgálok

Benzin
Nyersolaj
Szivógáz
Diesel
Locomobil

Motor

1-600 lóerőig.

Teljes cséplőg-arnitúrák és malomberendezések.

SZIVATTYUK

gőz-, transmissió-, villany- vagy motorüzemre bármely vizellátási és ipari célra

Fűrész- és famunkáló gépek

fűrésztelepek, asztalos-műhelyek teljes berendezése.